

Justitiedepartementet
Enheten för migrations- och asylpolitik

Datum
2017-02-20

Ert dnr
Ju2016/09057/EMA

Vårt dnr
2016/279

Angående remiss av betänkandet Stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden (SOU 2016:91)

Näringslivets Regelrådet, NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önskar lämna följande synpunkter.

Övergripande synpunkter

Enligt NNR saknas ett underlag som visar att förslagen verkligen kommer att leda till att syftet med förslagen uppnås i form av stärkt ställning för arbetskraftsinvandrare på arbetsmarknaden. Det saknas vidare en närmare utredning om det nuvarande regelverket har fått avsedd effekt samt vilka konsekvenser regelverket fått för seriösa arbetsgivare och arbetstagare vilket också har efterfrågats av riksdagens Socialförsäkringsutskott.

Synpunkter på olika delar av förslaget

Utredningen föreslår bl.a. att en uttrycklig bestämmelse om skenanställning ska införas. Anledningen anges vara bristen på riktlinjer för Migrationsverket. Av utredningen framgår dock att möjligheter för avslag redan finns med dagens regelverk. I betänkandet anges att Migrationsverket under första halvåret 2015 med stöd av befintligt regelverk avslagit 116 ansökningar med motiveringen att det rörde sig om skenanställning. Ytterligare 59 ansökningar avslogs efter att Migrationsverket konstaterat bristande anställningsvillkor och bedömt att anställningsvillkoren var oseriösa. Det uppmärksammas i betänkandet att det inte framgår av besluten om oseriösa anställningserbjudanden konstituerar skenanställning. Enligt NNR är det oklart vad problemet egentligen består av, vad Migrationsverket kan och gör idag och vad man kan åstadkomma med den föreslagna förändringen i jämförelse med dagens regelverk. Det saknas också en diskussion om någon alternativ lösning finns som inte kräver en förändring av lagstiftningen.

Det föreslås även att ett straffansvar för arbetsgivare införs. NNR finner att den föreslagna bestämmelsen, som bl.a. genom 6 kap. 2§ punkt 2 innehåller en hänvisning till de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen, kan ge upphov till olika tolkningar. Även om förslaget innehåller ett rekvisit om uppsåt så finns en risk att arbetsgivare som misstagit sig beträffande en sådan tolkning skulle kunna riskera fängelse eller böter. NNR saknar i underlaget en redovisning av proportionaliteten i förslaget i förhållande till problemet. NNR saknar också en beskrivning och jämförelse med konsekvenserna för företag i motsvarande fall när den anställda inte är en utlänning och hur denna skillnad kan påverka framförallt mindre företags benägenhet att anställa personer från ett land utanför Europa.

I betänkandet lämnas vidare förslag på att tillstånd inte ska återkallas om arbetsgivaren på eget initiativ har vidtagit åtgärd så att förutsättningarna för arbetstillstånd är uppfyllda. Enligt utredningen bör denna rättelsemöjlighet inte finnas efter att Migrationsverket påtalat bristen. NNR finner att det senare kan leda till oproportionerliga konsekvenser för såväl arbetstagare som arbetsgivare då regelverken kring utländska företag är komplexa och risken för oavsiktliga misstag därmed är överhängande. Enligt NNR saknas en närmare beskrivning av dessa konsekvenser. NNR anser att utredningen närmare borde ha utrett och övervägt om denna möjlighet också skulle kunna omfatta fall där arbetsgivare oavsiktligt inte förstått att anställningsvillkoren enligt 6 kap. 2§ punkt 2 inte uppfyllts men uppmärksammats om detta av Migrationsverket i efterhand.

Vad gäller förslaget i utredningen att Migrationsverket ska medges direktåtkomst till vissa särskilt angivna uppgifter från ett antal angivna myndigheters databaser, däribland Skatteverkets beskattningsdatabas, vill NNR lyfta fram följande. NNR finner att ökad effektivitet genom kortare handläggningstider generellt sett är positivt för både anställande företag och arbetskraftsinvandrare. Då utredningen omnämner att detta kan innebära att de uppgifter som Migrationsverket får från Skatteverket och använder i ärendehandläggning får ett något mindre sekretesskydd hos Migrationsverket förutsätter NNR dock att databasen och förutsättningarna för direktåtkomsten till denna utformas så att denna risk minimeras.

Synpunkter på konsekvensutredningen

Enligt NNR är den konsekvensutredning som presenteras i betänkandet bristfällig. Som omnämns ovan saknas t.ex. en närmare analys av i vilken mån syftet med de olika förslagen verkligen uppnås. NNR finner utöver ovanstående nämnda brister också att utredningen delvis bygger sin problembild och sina förslag på att företag medvetet inte följer regelverket. Enligt NNR saknas det närmare fakta för denna utgångspunkt. NNR finner det viktigt att en närmare utredning av det befintliga regelverket görs för att se hur detta har fungerat i praktiken innan nya förslag läggs fram. Då de sanktionsinriktade förslagen riskerar att träffa också seriösa företag som oavsiktligt gör mindre misstag till följd av det komplicerade regelverket anser NNR, precis som riksdagens Socialförsäkringsutskott, att utvärderingen också bör belysa i vilken omfattning arbetskraftsinvandrare blir nekade arbetstillstånd eller förlängning av arbets- eller uppehållstillstånd till följd av sådana mindre misstag. Utifrån utredningen bör sedan olika alternativa lösningar analyseras och övervägas. En viktig utgångspunkt i detta arbete är anser NNR att välja det förslag som är mest kostnadseffektivt för företag givet syftet. För att åstadkomma detta krävs en fullständig konsekvensutredning.

NNR anser att ovanstående brister behöver åtgärdas innan beslut fattas.

NÄRINGSSTIVETS REGELNÄMND

Christina Fors